

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту наказу Фонду державного майна України
«Про затвердження Порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що
виникає внаслідок здійснення кредитної операції»

I. Визначення проблеми

Пунктом 2 доручення Першого віце-прем'єр-міністра – Міністра економічного розвитку і торгівлі України С. Кубіва від 20.07.2016 № 16668/25/1-16 Фонду державного майна України доручено забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правового акта щодо оцінки суб'єктами оціночної діяльності права вимоги за кредитами.

На сьогоднішній день незалежна оцінка права вимоги за зобов'язаннями, що виникає внаслідок здійснення банком кредитної операції (далі – оцінка права вимоги), для цілей визначення його ринкової вартості з метою здійснення цивільно-правових правочинів як з окремим об'єктом, у складі кредитного портфелю або оцінки активів єдиного (цілісного) майнового комплексу, пакета акцій банку проводиться суб'єктами оціночної діяльності з урахуванням Методичних рекомендацій до оцінки права вимоги зобов'язання, що виникає внаслідок здійснення банком кредитних операцій, затверджених наказом Фонду державного майна України від 30.09.2011 № 1426. Зазначені методичні рекомендації рекомендуються для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час проведення оцінки права вимоги.

Відсутність нормативно-правового акта, що встановлює порядок оцінки права вимоги, призвело до застосування різних шляхів та алгоритмів такої оцінки, що не відповідає одному з основних напрямів державного регулювання оціночної діяльності, встановлення єдиних норм та правил оцінки майна в Україні (стаття 23 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні»). Фонд державного майна України, як орган виконавчої влади, який відповідно до законів України «Про Фонд державного майна України», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» здійснює державне регулювання оціночної діяльності, все частіше отримує скарги на дії суб'єктів оціночної діяльності, запити правоохоронних органів щодо надання роз'яснень стосовно дотримання суб'єктами оціночної діяльності нормативно-правових актів з оцінки майна під час складання звітів про оцінку права вимоги.

Одним із шляхів врегулювання проблемних питань, що виникають під час визначення вартості права вимоги, є прийняття нормативно-правового акта, який встановлює єдиний порядок оцінки зазначеного майна та є обов'язковим для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час визначення вартості права вимоги та рецензентами звітів про оцінку таких об'єктів під час їх рецензування.

З огляду на зазначене, Фонд державного майна України разом із представниками Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб розробив проект наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Порядку оцінки права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції» (далі – Проект)

Дія Проекту розповсюджується на:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	-	+
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання Проекту є підвищення якості послуг з оцінки права вимоги, що надаються суб'єктами оціночної діяльності, шляхом забезпечення їх порядком та методологію оцінки зазначеного майна.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Під час розробки Проекту розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
1. Прийняття Проекту	Забезпечить суб'єктів оціночної діяльності актуальною методологією оцінки права вимоги, що підвищить якість послуг з оцінки майна та сприятиме визначенню реальної вартості права вимоги
2. Не прийняття Проекту	У такому випадку залишиться проблема безконтрольності за якістю надання послуг з оцінки майна

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Дія регуляторного акта не розповсюджується на сферу інтересів держави.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Дія регуляторного акта не розповсюджується на сферу інтересів громадян.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1. Прийняття Проекту	Запровадження сучасних підходів до проведення оцінки права вимоги, спрощення процедури оцінки права вимоги завдяки використанню формул	Відсутні
2. Не прийняття Проекту	Можливий тиск на виконавців звіту про оцінку права вимоги, що впливає на вартість об'єкта оцінки	Відсутні

На сьогоднішній день за даними Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, який відповідно до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» веде Фонд державного майна України, зареєстровано 2917 суб'єктів оціночної діяльності.

Такі суб'єкти оціночної діяльності відносяться до малих та мікро суб'єктів господарювання. Із загальної кількості зареєстрованих суб'єктів оціночної діяльності 990 суб'єктів оціночної діяльності (фізичні особи – підприємці) належать до мікро суб'єктів господарювання. На зазначених суб'єктах господарювання впливатимуть зміни, передбачені Проектом.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	-	1927	990	2917
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	-	66	34	100

ТЕСТ

малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Фонд державного майна України проводив обговорення положень Проекту протягом оприлюднення на веб-сайті Фонду державного майна України, а також шляхом проведення робочої зустрічі з представниками Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо обговорення порядку оцінки права вимоги, що передбачені Проектом.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прямі (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прямі (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1	Робоча зустріч	10	Обговорення положень Проекту та доопрацювання Проекту

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 2917, у тому числі малого підприємництва – 1927 суб'єкти оціночної діяльності та мікропідприємництва – 990 суб'єктів оціночної діяльності;

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив – 66 відсотків.

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів) <i>Формула:</i> <i>кількість необхідних одиниць обладнання X вартість одиниці</i>	витрати відсутні (Проект не містить норм, що передбачають придбання будь-якого обладнання суб'єктам господарювання)	витрати відсутні (Проект не містить норм, що передбачають придбання будь-якого обладнання суб'єктам господарювання)	не передбачені
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі державної влади чи місцевого самоврядування <i>Формула:</i> <i>прямі витрати на процедури перевірки (проведення первинного обстеження) в органі державної влади + витрати часу на процедуру обліку (на одиницю обладнання) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість процедур обліку за рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва</i>	витрати відсутні	витрати відсутні	не передбачені
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали) <i>Формула:</i> <i>оцінка витрат на експлуатацію обладнання (витратні матеріали та ресурси на одиницю обладнання на рік) X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого підприємництва</i>	витрати відсутні	витрати відсутні	не передбачені
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування) <i>Формула:</i> <i>оцінка вартості процедури обслуговування обладнання (на одиницю обладнання) X кількість процедур технічного обслуговування на рік на одиницю обладнання X кількість необхідних одиниць обладнання одному суб'єкту малого</i>	витрати відсутні	витрати відсутні	не передбачені

	<i>підприємництва</i>			
5	Інші процедури (уточнити)	витрати відсутні	витрати відсутні	не передбачені
6	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	витрати відсутні	X	не передбачені
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	2917	2917	2917
8	Сумарно, гривень Формула: відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 6 X рядок 7)	витрати відсутні	X	не передбачені
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання, отримання необхідних форм та заявок X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість форм	витрати відсутні (Проект не передбачає процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання)	витрати відсутні (Проект не передбачає процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання)	не передбачені
10	Процедури організації виконання вимог регулювання Формула: витрати часу на розроблення та впровадження внутрішніх для суб'єкта малого підприємництва процедур на впровадження вимог регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість внутрішніх процедур	ознайомлення зі змінами до актів Кабінету Міністрів України, що передбачені Проектом, – 30 хв, що складає 9,67 грн ((19,34*30)/60)	витрати відсутні (ознайомлення зі змінами до актів Кабінету Міністрів України, що передбачені Проектом, здійснюється одноразово)	не передбачені
11	Процедури офіційного звітування Формула: витрати часу на отримання інформації про порядок звітування щодо регулювання, отримання необхідних форм та визначення органу, що приймає звіти та місця звітності + витрати часу на заповнення звітних форм + витрати часу на передачу звітних форм (окремо за засобами передачі інформації з оцінкою кількості суб'єктів, що	витрати відсутні (Проект не передбачає процедури офіційного звітування)	витрати відсутні	не передбачені

	<i>користуються формами засобів - окремо електронна звітність, звітність до органу, поштовим зв'язком тощо) + оцінка витрат часу на корегування (оцінка природного рівня помилок)) X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість оригінальних звітів X кількість періодів звітності за рік</i>			
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок <i>Формула:</i> <i>витрати часу на забезпечення процесу перевірок з боку контролюючих органів X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) X оціночна кількість перевірок за рік</i>	витрати відсутні (Проект не передбачає процедур щодо забезпечення процесу перевірок)	витрати відсутні	не передбачені
13	Інші процедури (уточнити)	витрати відсутні	витрати відсутні	не передбачені
14	Разом, гривень <i>Формула:</i> <i>(сума рядків 9 + 10 + 11 + 12 + 13)</i>	9,67	X	9,67
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	2917	витрати відсутні	2917
16	Сумарно, гривень <i>Формула:</i> <i>відповідний стовпчик "разом" X кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання (рядок 14 X рядок 15)</i>	28207	X	28207

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Збереження чинного регулювання зазначених питань	1	У разі залишення наявної на теперішній час ситуації без змін проблеми продовжуватимуть існувати
Прийняття Проекту	4	У разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення цілей

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Збереження чинного регулювання зазначених питань	Відсутні	відсутні	У разі залишення наявної на теперішній час ситуації без змін проблеми продовжуватимуть існувати
Прийняття нормативно-правового акта	Запроваджено сучасні підходи до проведення оцінки права вимоги; спрощено процедуру оцінки права вимоги завдяки використанню формул; враховано проблемність кредитних договорів, пов'язану з платоспроможністю позичальника, величину ймовірності виконання боржником зобов'язань за кредитним договором, місцезнаходження та стан предмета забезпечення, у тому числі заставного майна, що знаходиться в зонах проведення антитерористичної операції та на окупованій території, під час оцінки права вимоги.	відсутні	У разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення цілей.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Збереження чинного регулювання зазначених питань	У разі збереження чинного регулювання зазначених питань залишиться потреба врегулювання проблемних питань оцінки права вимоги. На підставі викладеного можна дійти висновку, що ця альтернатива є неприйнятною.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.
Прийняття Проекту	У разі прийняття акта повною мірою забезпечується досягнення наведених у цьому Аналізі цілей.	Позитивно на дію Проекту як регуляторного акта впливає те, що він викладений прозоро та чітко, а також відповідає вимогам актів вищої юридичної сили.

V. Механізм та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття Проекту, що забезпечить врегулювання проблемних питань, що виникають під час визначення вартості права вимоги за зобов'язанням, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції. Проект запровадить сучасні

підходи до проведення оцінки права вимоги, а саме: спростить процедуру оцінки права вимоги завдяки використанню чіткого алгоритму розрахунку, врахує проблемність кредитних договорів, пов'язану з платоспроможністю позичальника, величину ймовірності виконання боржником зобов'язань за кредитним договором, місцезнаходження та стан предмета забезпечення (забезпечення кредитного договору), у тому числі заставного майна, що знаходиться в зонах проведення антитерористичної операції та на окупованій території. (забезпечення кредитного договору).

Заходи, що пропонуються для розв'язання проблеми:

- 1) погодити Проект із заінтересованими органами виконавчої влади;
- 2) направити Проект до Міністерства юстиції України з метою його державної реєстрації.

Дії суб'єктів господарювання:

суб'єктам оціночної діяльності – ознайомлення з регуляторним актом та дотримання під час проведення оцінки права вимоги зобов'язання, що виникає внаслідок здійснення кредитної операції.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Затвердження Проекту не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України та не приведе до неочікуваних результатів. Можлива шкода у разі очікуваних наслідків дії акта не прогнозується.

Державний контроль за додержанням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Проект набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Строк дії Проекту необмежений у часі. Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується Проект.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Для відстеження результативності Проекту основними показниками результативності акта визнано:

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта (суб'єкти оціночної діяльності);

розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;

кількість звітів про оцінку права вимоги, що надійшли до Фонду державного майна України з метою рецензування;

кількість запитів правоохоронних органів щодо надання Фондом державного майна України роз'яснень стосовно дотримання суб'єктами оціночної діяльності нормативно-правових актів з оцінки майна під час складання звітів про оцінку права вимоги;

кількість скарг на дії суб'єктів оціночної діяльності, що надавали послуги з оцінки права вимоги;

кількість рецензій, складених працівниками Фонду державного майна України, на звіти про оцінку права вимоги.

Проект розміщено на офіційному сайті Фонду державного майна України, протягом місяця, що є достатнім для інформованості громадськості з метою вивчення Фондом державного майна України її думки з приводу результативності заходів, що запроваджуються актом.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відповідно до законодавства Фонд державного майна України здійснюватиме базове, повторне та періодичне відстеження результативності Проекту у строки, визначені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності Проекту здійснюється до набрання чинності змін, що передбачаються Проектом, шляхом вивчення думки спеціалістів у сфері оцінки та широкої громадськості.

Результативність змін, що вносяться до Постанови, вивчатиметься Фондом державного майна України протягом року з дати набрання чинності актом шляхом повторного відстеження. За результатами такого відстеження буде проведений порівняльний аналіз показників результативності Проекту до набрання ним чинності і після набрання чинності.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності Проекту.

Аналіз регуляторного впливу підготовлено Департаментом оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності Фонду державного майна України (01601, м. Київ, вул. Генерала Алмазова, 18/9, телефон/факс 200-30-73, 200-36-32).

Голова Фонду

І. Білоус

« _____ » 2017 року